

EDUKACJA PRZEDSZKOLNA W POLITYCE UNII EUROPEJSKIEJ

Mirela Nawrot

Wczesne lata życia to najważniejszy etap rozwoju dziecka.

Równy start dzieci i dobry początek, od wczesnej edukacji, daje dzieciom szansę w kształceniu przez całe życie i stanowi wsparcie ich rodzin.

„Dobry początek” Poznań 2008
I. DZIERZGOWSKA M. NAWROT

Cele

- *Upowszechnienie i dostęp do edukacji przedszkolnej w Europie*
- *Modele edukacji przedszkolnej w Europie*
- *Jakość edukacji przedszkolnej w Europie*

Upowszechnienie i dostęp do edukacji przedszkolnej w Europie

2002 - 2010

- 90% dzieci objętych opieką pozarodzinną w wieku od 3 lat do wieku obowiązku szkolnego
- 33% dzieci objętych opieką pozarodzinną w wieku poniżej 3 lat.

2010-2020

- 90 % dzieci 4- letnich objętych edukacją przedszkolną

Realizacja celów barcelońskich w zakresie struktur opieki nad dziećmi do osiągnięcia wieku obowiązku szkolnego SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW, Bruksela 2008

Modele edukacji przedszkolnej w Europie

Modele organizacyjne

ZINTEGROWANY 0-5/6 lat

- Finlandia
- Islandia
- Norwegia
- Szwecja
- Łotwa
- Słowenia
- Wielka Brytania

ETAPOWY 0-3 lat żłobek 3-6 lat przedszkole

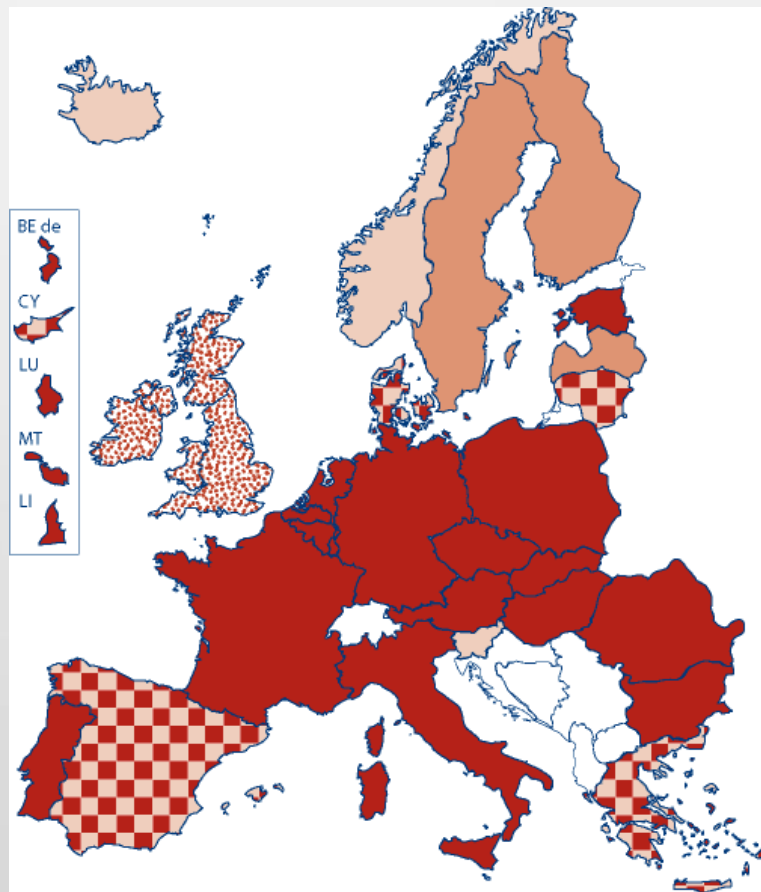
- Polska
- Francja
- Niemcy
- Włochy

Cypr, Dania, Grecja, Litwa, Hiszpania

Wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem w Europie: zmniejszanie nierówności społecznych i kulturowych, Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA), Warszawa 2009

Modele organizacyjne w edukacji przedszkolnej i opiece nad dzieckiem, z uwzględnieniem wieku dziecka (2006/07)

Źródło: Eurydice

- Model pierwszy (zintegrowany)
- Model pierwszy oraz przedszkola dla dzieci w wieku powyżej 2-3 lat
- Model drugi (etapowy) dla dzieci w wieku powyżej 2-3 lat
- Przeważnie (lub wyłącznie) przedszkola (ISCED 0) dla dzieci w wieku powyżej 2-3 lat

Modele edukacji przedszkolnej w Europie

Modele programowe

Podejście szkolne

- Polska
- Francja
- Irlandia
- Wielka Brytania

Podejście społeczno – emocjonalne

- Niemcy
- Włochy
- Skandynawia

Wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem w Europie: zmniejszanie nierówności społecznych i kulturowych, Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA), Warszawa 2009

Modele edukacji przedszkolnej – ponad 90%

- FRANCJA - model etapowy, podejście szkolne
- SZWECJA – model zintegrowany, podejście społeczno- emocjonalne
- WŁOCHY – model etapowy, podejście społeczno- emocjonalne

1996 Komisja Europejska – Sieci opieki nad dziećmi – 1 %PKB

2004 OECD – Dania, Szwecja, Finlandia, Francja - 1 %

2008 UNICEF – Norwegia, Islandia - 1 %

2008 OECD – Belgia (Flandria), Węgry- do 1 %

Early Childhood Education and Care Policy in France Country Note OECD 2004

Starting Strong II: Early Childhood Education and Care OECD 2006

The child care transition. A league table of early childhood education and care in economically advanced countries (2008) UNICEF Innocenti Research Centre.

Finansowanie

Francja 0,7 PKB przeciętny koszt utrzymania dziecka w przedszkolu

5 785 USD

Włochy 0,5 PKB średni koszt ponoszony na dziecko (ucnia)

8 187 USD

Szwecja 0,7 PKB średni koszt kształcenia na ucznia

6 519 USD

Polska 0,7 PKB wydatki na ucznia

5 792 USD

Luksemburg 0,5 PKB wydatki na ucznia

13 460 USD

Słowacja 0,6 PKB wydatki na ucznia

3 977 USD

Niemcy 0,5 PKB wydatki na ucznia

6 887 USD

Educationa at Glance 2011.

Modele edukacji przedszkolnej w Europie

- **Francja**- dzieci od 2 r.ż do 6 r.ż. Przedszkola są bezpłatne, godziny wyznaczone, zajęcia służą głównie do przygotowania do szkoły , klasy przedszkolne dołącza się do szkół podstawowych, pobyt nie jest obowiązkowy.
- **Szwecja**- dzieci od 1,5 r.ż do 6 r.ż Przedszkola są pokrywane częściowo z opłat władz lokalnych i opłat rodziców , otwarte od rana do wieczora , edukacja, opieka, wychowanie , współpraca z rodzicami , pobyt nie jest obowiązkowy
- **Włochy**- dzieci od 3 r. ż Przedszkola są bezpłatne, zajęcia służą do podjęcia nauki w szkole, dopuszczeniu nierówności i nieprzystosowania społecznego, pobyt nie jest obowiązkowy, różnorodność organów prowadzących.

Modele edukacji przedszkolnej w Europie

- **Belgia** – edukacja bezpłatna przeznaczona dla dzieci w wieku 2,5 do 6 lat. Zajęcia odbywają się w pomieszczeniach szkół podstawowych. Cele to wdrażanie dziecka do społeczeństwa, uczenie poprawnego wystawiania się i zachęcanie do udziału w zajęciach artystycznych.
- **Dania** – wiele różnych placówek opieki, klasy przedszkolne przeznaczone dla dzieci w wieku od 5 do 7 lat. Zadaniem jest przygotowanie do szkoły poprzez zabawę i współpracę z innymi dziećmi. Zajęcia przez 3,4 godziny dziennie 5 x w tygodniu.
- **Grecja** – edukacja przedszkolna jest nieobowiązkowa, na jednego nauczyciela przypada od 7 o 30 dzieci. Rolą jest wspieranie rozwoju fizycznego, emocjonalnego, intelektualnego i społecznego.
- **Austria** – edukacja nie jest częścią systemu szkolnego, placówki opieki dziennej, ogródki , opiekunki domowe, przygotowanie do szkoły i wszechstronny rozwój, edukacja religijna w klasach zerowych.

Modele edukacji przedszkolnej w Europie

- **Hiszpania** – edukacja przedszkolna jest nieobowiązkowa i dzieli się na dwa cykle: od 0-3 lat i od 3-6 lat. W placówkach publicznych edukacja jest bezpłatna. Głównym celem jest harmonijny rozwój dziecka.
- **Irlandia** – brak systemu krajowej edukacji przedszkolnej, do szkół przyjmowane są dzieci w wieku 4 lat. Edukacja jest odpłatna.
- **Luksemburg** – edukacja przedszkolna obejmuje dzieci 4 – 6 letnie, kształcenie jest obowiązkowe dla 4 – latka, wiele przedszkoli połączonych z szkołami, edukacja wspiera rozwój dziecka i przygotowuje do szkoły.
- **Holandia** – nie ma wyodrębnionego systemu przedszkoli, placówki zabaw przyjmują dzieci poniżej 4 r.ż. Szkoły podstawowe przyjmują 4 latka jest to nieobowiązkowe do lat 5.
- **Portugalia** – ogródki dziecięce prowadzone są przez różne resorty państwowe oraz instytucje autonomiczne, org. charytatywne.

Modele edukacji przedszkolnej w Europie- wnioski

- Przedszkola są w trakcie zmiany instytucjonalnej , mentalnej,....
- Edukacja przedszkolna wymaga zaangażowania państwa.
- Budzenie świadomości rodziców jak ważna jest edukacja przedszkolna dla dziecka w wieku przedszkolnym i jaki ma i może mieć wpływ na przyszłość.
- Wyrównywanie szans życiowych , dbanie o dzieci defaworyzowane
- Budowanie wizji przedszkola na wsi i w mieście , budowanie jakości pracy przedszkola.
- Angażowanie rodziców do współpracy w przedszkolu i w środowisku lokalnym.

Jakość edukacji przedszkolnej

„Jakość to coś, co zadowala, a nawet zachwyca klienta.”

E. Deming

1996 Komisja Europejska stworzyła 40 celów dotyczących jakości placówek przedszkolnych.

2008 UNICEF wyznaczył 10 wskaźników jakości dotyczących polityki względem małych dzieci.

**10 kryteriów spełnia Szwecja,
Francja 8,
Włochy 4.**

„Na tle innych krajów europejskich Polska jest krajem o niskim kapitale społecznym (...) Można jednak wiele zdziałać w następujących obszarach:

1. Polskie szkolnictwo. Polska gospodarka skorzystałaby bardziej na położeniu większego nacisku na naukę współpracy, zabawy zespołowe, gry edukacyjne, pokazujące, jak jednostka może skorzystać gdy jest obdarzona zaufaniem ogółu, i jak ogół może stracić, gdy jednostka sprzeniewierzy się jej zasadom”.

A.J Fazlgić, Zarządzanie wiedzą. Szansa na sukces w biznesie Millenium, Gniezno 2006

Dziękuję za uwagę
Mirela Nawrot